

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Att.: Kirsten Sejlstrup
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Høsterkøb den 25. november 2014

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin.

DOSO har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen af 3. november 2014 vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (J.nr.: 2014-15-30-00003/KISE).

Med udgangspunkt i den videnskabelige rapport kan DOSO tilslutte sig forslaget om ophævelse af dispensationsbestemmelsen.

Samtidig understreges det, at kræfter må sættes ind på at videreudvikle systemer, der kan sikre adgang til vand i perioder med frost, såfremt de eksisterende systemer giver praktiske eller økonomiske udfordringer.

Med venlig hilsen
DOSO

Peter Møllerup
Formand

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, WSPA
Als og Sundsveds Kattefond, Sønderjyllands Dyreværnsforening
Danish Friends of Animals, Dankas Animals, Dyrenes Alliance, Dyrenes-SOS, Fair Dog, Hestens Værn,
Pindsvinevennerne i Danmark, De Vilde Delfiner

2.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
Att.: Kirsten Sejstrup
E-mail: kise@fvst.dk

Dyreværnsrådet

Dato: 26. november 2014
Sags nr.: 14229
Dok. nr.: 750912

Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE

Ved e-mail af 3. november 2014 har Fødevarestyrelsen sendt forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin i høring, hvormed revisionsbestemmelsen i lovens § 18 a ophæves, og der tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr på baggrund af et forskningsprojekt fra DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug.

Dyreværnsrådet har behandlet sagen og skal i den anledning udtale følgende:

Dyreværnsrådet er enig med Fødevareministeriets vurdering om, at et eventuelt fravær af vand om natten, herunder i perioder med frostvejr, på baggrund af det forelagte materiale ikke kan karakteriseres som værende til væsentlig ulempe for dyrene.

Rådet finder ikke, at det, at der ikke er adgang til drikkevand i nattetimerene, udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Dyreværnsrådet har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

På vegne af rådet

Charlotte Røgild Knudsen
Fuldmægtig, cand.jur.
Juridisk sekretær for Dyreværnsrådet

1. december 2014

Att.: Kirsten Sejlstrup
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen dateret d. 3. november 2014 vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (J.nr.: 2014-15-30-00003/KISE).

Det Dyreetiske Råd har tidligere været hørt i forbindelse med revisionskravet i § 18 a i lov om udendørs hold af svin. I 2008 og 2010 havde Rådet ingen bemærkninger til hhv. tilsluttede Rådet sig forslagene om at ophæve revisionsbestemmelsen (høringssvar af hhv. 18. december 2008 og 10. februar 2010). Rådet bakkede således op om det gældende krav i § 12. Ved høringen i 2012 var der iværksat forskning, hvor forventningen var, at resultaterne kunne bidrage til en revision af § 12, men resultaterne var forsinkede. Her udtalte Rådet, at eftersom revisionsbestemmelsen ikke var blevet ophævet, og forskningen var blevet iværksat, fandt Rådet det rimeligt at afvente resultaterne (høringssvar af 8. marts 2012). Ved høringen i 2013 fremgik det af høringsmaterialet, at resultaterne af forskningen ikke blev anset for fyldestgørende, men at praktiske erfaringer pegede i retning af, at de gældende regler ikke giver anledning til alvorlige problemer i praksis. Fødevarerministeriet udtrykte her en forventning om, at resultaterne fra et nyt planlagt forskningsprojekt ville danne et fyldestgørende grundlag for en endelig stillingtagen. Det Dyreetiske Råd pegede ved denne høring på behovet for at overveje, hvilket yderligere vidensgrundlag der var behov for, før en endelig beslutning kan tages. Rådet mente her, at selv om resultaterne mod forventning skulle vise sig ikke at give et fyldestgørende grundlag, burde revisionskravet bortfalde. Rådet pointerede videre, at evt. yderligere forskning også kunne rettes mod videreudvikling af systemerne til at sikre adgang til vand i perioder med frost (høringssvar af 16. januar 2013).

Det Dyreetiske Råd kan således tilslutte sig forslaget i indeværende høring om ophævelse af revisionsbestemmelsen. Rådet udtrykker dog samtidig bekymring over Fødevarerministeriets vurdering jf. høringsmaterialet om, "at det, at der eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten i perioder med frostvejr, ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem, der kan karakteriseres som værende hverken til væsentlig ulempe for dyrene eller som uforsvarlig behandling af dyrene." I det vedlagte notat fra DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug v/ Aarhus Universitet konkluderes, at "resultaterne indikerer, at søer der var afskåret fra vand i 6 timer og derover havde en negativ subjektiv oplevelse af tørst og dermed reduceret velfærd. Det kan dog ikke udelukkes at også 3 timers manglende adgang til vand gav anledning til en negativ subjektiv oplevelse af tørst." Der henvises i notatet endvidere til forskning, der tyder på, at der kan være et øget vandoptag på

dage med frostvejr. Informationerne i notatet synes således ikke at understøtte Fødevareministeriets vurdering.

Fødevareministeriet vurderer videre på baggrund af forskningsresultaterne, ”at det vil kunne accepteres, at svin, der holdes udendørs, i perioder med frostvejr eventuelt ikke har permanent adgang til vand om natten under forudsætning af, at dette ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem. Der skal dog altid foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde til sikring af, at svinene har adgang til vand i tilstrækkelig mængde.”

Det Dyreetiske Råd er opmærksomt på, at der ikke i indeværende høring er lagt op til at ændre på formuleringen i § 12 om, at alle svin på over 2 uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde, men at der blot lægges op til en mere lempelig fortolkning af kravet. Rådet mener imidlertid, at svin bør have permanent adgang til vand, forstået som adgang til enhver tid. Praktiske erfaringer peger jf. en tidligere høring om dette i retning af, at de gældende regler ikke giver anledning til alvorlige problemer i praksis, og der er udviklet systemer, der kan sikre adgang til vand i perioder med frost, hvis dette ikke sikres manuelt.

Det Dyreetiske Råd vil på den baggrund anbefale, at der i fortolkningen af reglerne fastholdes et krav om, at svinene skal have adgang til vand til enhver tid. Rådet gentager samtidig sin anbefaling fra 2013 om at videreudvikle systemer, der kan sikre adgang til vand i perioder med frost, såfremt de eksisterende systemer giver praktiske eller økonomiske udfordringer. Såfremt den skitserede lempeligere fortolkning fastholdes, finder Rådet set i lyset af informationerne i notatet, at det bør præciseres, hvor lang tid svinene må være uden adgang til vand, før dette anses for et dyrevelfærdsmæssigt problem.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Sekretariatsleder

Fødevarestyrelsen

1. december 2014

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE

Økologisk Landsforening har gennemgået det fremsendte materiale.

Foreningen kan bakke op om, at revisionsbestemmelsen §18 a ophæves, og at det betyder, at reglerne om adgang til drikkevand forvaltes i den forståelse, at det kan accepteres, at svin, der holdes udendørs i perioder med frostvejr eventuelt ikke har permanent adgang til vand om natten, idet der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af, om svinene har adgang til vand i tilstrækkelig mængde.

Resultaterne af forskningsprojektet under DCA, der belyser diegivende søers behov for at optage vand om natten, stemmer overens med producenternes egne erfaringer.

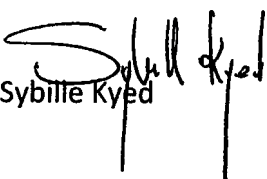
De økologiske producenter har kunnet konstatere, at der ikke registreres en produktionsnedgang blandt dyrene i perioder med frost sammenlignet med de perioder, hvor der ikke er frost. Tilvæksten på pattegrisene er den samme, og søerne holder samme huld som i perioderne uden frost.

Ovenstående parametre dvs. produktion og huld forekommer at være relevante parametre at forholde sig til i spørgsmålet om tilstrækkelig adgang til vand. Foreningen forventer derfor, at disse parametre tæller tungt f.eks. i en situation, hvor kontrollen kommer om morgenen, mens landmanden er ved at sørge for vand til dyrene, og dyrene viser interesse for vandet. Det vil kunne forekomme blandt nogle dyr, ligesom det også er konstateret i forskningsprojektet, uden at det er et udtryk for, at dyret har en ringe velfærd.

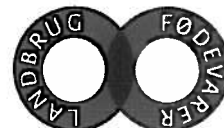
Det er derfor foreningens opfattelse, at det er muligt at holde dyrene på friland også i perioder, hvor der kan forekomme frost, så vandet fryser til om natten, uden at det påvirker dyrenes

velfærd negativt. Foreningen mener tværtimod at et krav, der havde indebåret, at der skulle være permanent adgang til vand i alle døgnets 24 timer året rundt uanset vejrlig, ville betyde, at det ikke længere var praktisk muligt at holde dyrene på friland om vinteren, og dette ville have været en forringelse for dyrenes velfærd.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed

Dato 1. december 2014
Side 1 af 1

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Att.: Kirsten Sejlstrup

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (j. nr.: 2014-15-30-00003/KISE).

Fødevarestyrelsen har fremsendt forslag til ændring af ovennævnte lov i høring. Der er forslag om, at revisionsbestemmelsen i lovens § 18 a ophæves, idet der på baggrund af forskningsresultater fra DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug nu kan tages endelig stilling til udegående svins behov for adgang til vand om natten i perioder med frostvejr og dermed en stillingtagen til, hvad kravet i lovens § 12 om udegående svins adgang til vand skal indebære.

Landbrug & Fødevarer er enige i Fødevarestyrelsens vurdering af forskningsresultaterne og at det, at der eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten i perioder med frostvejr, ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem.

Landbrug & Fødevarer finder vigtigt, at der lægges vægt på, at der i forbindelse med at opfylde svins behov for permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde, forstås, at svinene har mulighed for at kompensere for en eventuel periode uden vand om natten i perioder med frostvejr, uden at dette påvirker deres vandoptag på døgnbasis, mælkeproduktion eller diegivningsadfærd.

På baggrund af ovennævnte støtter Landbrug & Fødevarer, herunder Videncenter for Svin det fremsendte forslag.

Med venlig hilsen

Christina Nygaard
Senior konsulent

Dyrevelfærd og Veterinære Forhold

D +45 3339 4005
M +45 2724 5905
E chn@lf.dk

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
Att.: Kirsten Sejlstrup

2. december 2014

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE

Friland A/S har læst høringsmaterialet. Vi har vendt problematikken med repræsentanter for både vores leverandørgrupper af frilandsgrise og økologisk grise, og støtter, at revisionsbestemmelsen §18 a ophæves, og at det betyder, at reglerne om adgang til drikkevand forvaltes i den forståelse, at det kan accepteres, at svin, der holdes udendørs i perioder med frostvejr eventuelt ikke har permanent adgang til vand om natten.

Både de økologiske og de konventionelle frilandsgriseproducenter, der levere grise til Friland A/S vurderer, at det er muligt at holde dyrene på friland også i perioder, hvor der kan forekomme frost, så vandet fryser til, uden at det påvirker dyrenes velfærd negativt. Producenterne meddeler også, at de hos udendørs opstaldede grise ikke har registreres en produktionsnedgang blandt dyrene i perioder med frost sammenlignet med de perioder, hvor der ikke er frost. Tilvæksten på pattegrisene er mindst den samme, og søerne kan holde samme huld som i perioderne uden frost.

Blandt vores leverandører er der enighed om, at reglerne gerne må udtrykke et minimumskrav der skal opfyldes i de, normalt relativt korte, perioder hvor der er udfordringer med frossent vand. En passende formulering kunne være; "Udendørs opstaldede grise skal i perioder med frost have tilført vand mindst to gange i de lyse timer, og med mindst 6 timers mellemrum."

I en periode hvor vi i Friland AS oplever vækst i efterspørgsel og afsætning af velfærdskød fra både konventionelle og økologiske frilandsgrise vil indførelsen af et krav om permanent adgang til vand i alle døgnets 24 timer året rundt uanset vejrlig, få den konsekvens, at det ikke længere er praktisk muligt at holde grise på friland om vinteren. Hvilket totalt set vil være en forringelse for grisenes velfærd.

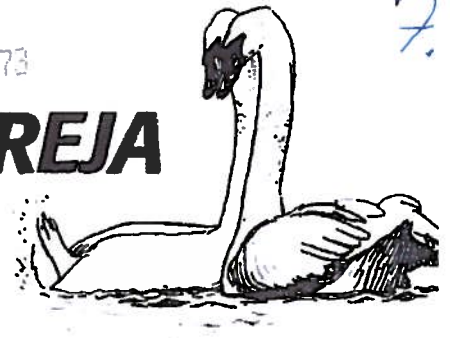
Derfor støtter vi en forvaltningspraksis, der gør det muligt at holde dyrene på friland også i perioder, hvor der kan forekomme frost, så vandet fryser til om natten. Vi underkender ikke at dyrene naturligvis har et behov for at få adgang til vand, hvilket vi med ovennævnte forslag mener vi kan klare uden at det påvirker dyrenes velfærd negativt. Ligesom det er konstateret i forskningsprojektet, vil der være dyr der har behov for at drikke en del efter nogle timer med frossent vand, uden at det er et udtryk for, at dyret har en ringe velfærd.

Med venlig hilsen

Henrik Biilmann, Direktør Friland AS

Dyrenes Hjælpekomité FREJA

Til

Ministeriet for
Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri,
Stationsparken 31,
2600 - Glostrup.

Den 1. december 2014
J.nr. 2014-15-30/0001

Tak for det tilsendte materiale vedr. svins vandforbrug.

Konklusionen fra Aarhus Universitet er: "For svin, der holdes udendørs, og hvor der kan forekomme manglende adgang til vand om natten pgr. frost, vil perioder uden adgang til vand medføre en større belastning, jo mindre svinet er. Fravær af vand vurderes således at være en større belastning for smågrise og slagtesvin end for søer og orner. Desuden vil øget konkurrence om vand-kilden for gruppeopstaldede svin, slagtesvin og smågrise øge denne belastning. Der blev fundet en stigning i adfærdsmæssige tegn på tørst med stigende varighed af manglende adgang til vand om natten. Kraftig manipulation af vandkarret, som kun forekom, når søerne var afskåret fra vand i 6 timer og derover havde en negativ subjektiv oplevelse af tørst.

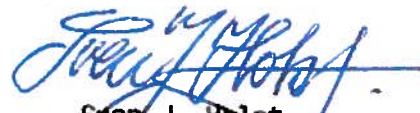
Det kan imidlertid ikke udelukkes, at også 3 timers manglende adgang til vand, kan give anledning til en negativ oplevelse af tørst..
Vandbehovet stiger drastisk med faldende kropsvægt.

Altså mener FREJA, at grisene bør alle have adgang til rigelig friskt vand, også om natten, også i frostvejr.

Det fremgår jo tydelig af undersøgelsen, at grisene lider under at tørste. Grise er jo det dyr, der ligner mennesket mest. Vi har det jo også rigtig dårligt, hvis vi tørster, og ikke kan få vand. Mange små grise dør måske af tørst?

Med venlig hilsen

Lillian Holst
formand

Sven J. Holst
næstformand

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Det Veterinære Sundhedsråd

Fødevarestyrelsen
Kiese@fvst.dk

Cc:
karne@fvst.dk

Dato 2. december 2014
j.nr.: 2014-32-018-00027

”Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE”.

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ved gennemgang af DCA's udredning om svins behov for at optage vand om natten finder Rådet at det, at undlade svin at have permanent adgang til vand er dyreværns mæssigt betænkeligt. Rådet kan ikke tilslutte sig Fødevareministeriets konklusion at det i kortere perioder for udegående svin ikke kan have dyreværns mæssige konsekvenser.

Rådet er bekendt med at der i perioder med hård frost for udegående svin kan være kortvarige perioder med problemer med at opretholde en permanent adgang til vand og finder de professionelle udendørs producenter, overvejende er i stand til at løse dette ved at prioritere disse opgaver med at bryde is i vandkar og køre vand ud med vha. en traktormonteret vandtank.

Rådet er ikke enig i ministeriets tolkning af § 12 og Rådet finder at der skal være permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde og at denne formulering ikke muliggør at der i perioder ikke er adgang til vand.

Med venlig hilsen

På vegne af Det Veterinære Sundhedsråd
Lissi Vestergaard Karlsen
Specialkonsulent/dyrlæge
Sekretariatet for Det Veterinære Sundhedsråd

Side 1/1

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

02. december 2014
Dok. Nr. D14-94145

Høring vedr. Forslag til Lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Dyrenes Beskyttelse afgiver hermed hørings svar vedr. Forslag til Lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Indstilling:

I Lov om udendørs hold af svin fremgår det af § 12, at alle svin på over 2 uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde. Denne bestemmelse fastsætter således for udegående svin, hvad der også er gældende for også andre dyr i menneskers varetægt, uanset om de holdes på stald eller er udegående.

Med det fremsendte forslag ophæves revisionsbestemmelsen i § 18a, hvorefter alene § 12 er gældende for så vidt angår udegående svins drikkevand.

Fødevareministeriet meddeler samtidig, at man finder det acceptabelt at svin, der holdes udendørs ikke har permanent adgang til drikkevand om natten i frostvejr, fordi den dermed forbundne tørst efter Fødevareministeriets opfattelse ikke udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem og ikke er til væsentlig ulempe.

Dyrenes Beskyttelse er ikke enige i Fødevareministeriets tolkning af den forskning, som Århus Universitet har foretaget med henblik på revisionen. Dyrenes Beskyttelse finder, at søerne tørstige, når de udsættes for længerevarende perioder uden vand og at det udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem.

Dyrenes Beskyttelse erkender, at der i perioder med frostvejr kan være store vanskeligheder forbundet med at etablere frostfrit vand døgnet rundt. I stedet for at underkende søernes behov for vand og af den vej forene § 12 med det praktisk mulige, anbefaler Dyrenes Beskyttelse, at der fastsættes realistiske og velfærdsmæssigt forsvarelige minimumskrav til drikkevandsforsyningen til søer og andre udegående svin om vinteren og i vinterlignende vejr.

Uddybende bemærkninger:

Søerne er tørstige – også om natten i frostvejr

Vand er som anført af Århus Universitet det vigtigste næringsstof for pattedyr og opretholdelsen af væskebalancen er livsvigtig. Pattedyr er derfor højt motiveret for at optage en passende mængde væske, og dette reguleres gennem følelsen af tørst.

Det er således opfyldelsen af et endog meget væsentligt behov, der går på kompromis med i det fremsendte forslag.

Som det fremgår af notatet fra Århus Universitet har tidligere studier vist, at søer og slagtesvin foretager 20-35 % af deres vandoptag om natten. Det aktuelle forsøg bekræfter dette, idet 22 % af vandoptaget lå om natten (20.00 til 08.00) hos søer, der havde fri adgang til drikkevand. Udegående søer har et øget vandoptag, når det er frostvejr, hvilket kan skyldes lav luftfugtighed og højere tørstofindhold i dele af foderet (græs-dække) om vinteren. Søer er således mere tørstige i frostvejr, end de er, når det ikke er frostvejr.

Den seneste forskning fra Århus Universitet peger på, at diegivende søer føler tørst, når de er afskåret fra drikkevand i 6 timer eller mere, og dette udgør med forskernes ord en negativ subjektiv oplevelse, som er forbundet med forringet velfærd. Søernes adfærd er således – igen med forskernes ord - markant påvirket af manglende adgang til vand. Det konstateres samtidig, at søerne drikker mere, når de igen får adgang til vand og de formår at drikke i et omfang, så de ikke dehydreres og mælkeydelsen opretholdes. På denne baggrund finder Fødeministeriet, at der ikke er tale om væsentlig ulempe.

Dyr kan have et velfærdsproblem, selvom de er sunde og højtydende

Dyrenes Beskyttelse er uenig i Fødevareministeriets tolkning, hvor der anlægges den betragtning, at der ikke er tale om et velfærds-mæssigt problem/væsentlig ulempe, først og fremmest, fordi søerne ikke dehydrerer, fortsætter med den høje mælkeydelse og fordi ikke alle søer udviser frustrationsadfærd i form af manipulation af vandtrugget, når der ikke er adgang til vand.

Det forhold at dyr, der har tørstet, drikker ekstra meget, når de igen får adgang til vand og dermed kompenserer for det manglende væskeoptag, så det ikke går ud over væskebalance, mælkeydelse eller produktionsparametre vidner om, at søer og andre dyr - med henblik på livets opretholdelse - i vidt omfang kan kompensere ved at optage væske, når det er tilgængeligt. Dette er dog på ingen måde det samme som, at der kompenseres dyrevelfærds-mæssigt. Det er netop den høje motivation for at optage væske (tørst), der gør, at dyrene får optaget væske kompensatorisk, så de livsvigtige funktioner opretholdes og dyret ikke dehydreres.

Det er efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse udtryk for en forældet tilgang til dyrevelfærd at underkende de adfærdsmæssige indikationer på forringet dyrevelfærd alene med henvisning til, at søerne formår at opretholde den livsvigtige væskebalance og dermed også mælkeydelsen. Det er veldokumenteret og for længst anerkendt indenfor adfærdsbiologien, at højtydende og tilsyneladende raske dyr kan have velfærdsproblemer. Et eksempel er fikserede søer, der føder og giver die til et stort antal grise, eller højtydende bundne malkekøer. Det forekommer således, at Fødevareministeriet her falder tilbage til forgangne tiders retorik om dyrevelfærd, som gik ofte gik på, at "kun dyr der har det godt kan yde – så yder dyret, har dyret det godt".

I forlængelse heraf skal det understreges, at Dyrenes Beskyttelse finder det misvisende, når Fødevareministeriet bemærker, at "ikke alle søer i forsøget reagerede på vandmangel med kraftig manipulation af drikkekar, hvilket indikerer en individuel oplevelse af vandmangel" og bruger dette som belæg for, at der ikke er tale om et velfærdsproblem. Det gælder generelt ved studier af dyrevelfærd (og for så vidt alle andre fænomener der kvantificeres og sammenlignes), at der så godt som altid er varia-

tion. Derfor foretages statistiske tests, og det er også sket for denne adfærd. Det er således statistisk flere dyr, der udviser den omtalte frustrationsadfærd, når søerne ikke har kunnet drikke. Herudover skal det bemærkes, at dyreværnsloven og andre love om dyrevelfærd gælder for det enkelte dyr.

Selv hvis det skulle forholde sig sådan, som Fødevareministeriet lægger op til – nemlig at søer, der ikke manipulerer drikketruget ikke føler nævneværdig tørst – så er det nødvendigt, at tildele vand af hensyn til de mange søer som gør. Fokus må nødvendigvis være, at der er dyr, der føler tørst også selvom der måtte være enkelte dyr, der ikke gør.

Fravigelse af krav om vand er en glidebane

Dyrenes Beskyttelse finder, at den konsekvens Fødevareministeriet drager af Århus Universitets forskning, er en principiel glidebane. Hvis det ikke er til væsentlig ulempe for dyr at undvære drikkevand 12 timer om natten, når det er frostvejr, så er det heller ikke til væsentlig ulempe, når det ikke er frostvejr, når det er dag, når dyrene er inde, når det drejer sig om helt andre dyr, eller i perioder af endnu længere varighed. Hvis blot dyrene kan optage vand i et omfang, så de ikke dehydreres og fortsat producerer, så kan der uanset de adfærdsmæssige tegn på tørst ses bort fra kravet om permanent adgang til drikkevand. Der lægges således op til et brud med Dyreværnslovens § 2 og med den mere uddybende fælles udtalelse fra Det veterinære sundhedsråd og Dyreværnsrådet, hvor det indskræpes, at udegående dyr skal have permanent adgang til frisk vand også om vinteren.

[http://www.foedevarestyrelsen.dk/DVS/Generelle udtalelser/Sider/F%c3%a6llesudtalelse -vinterperioden i perioder med vinterlignende vejr -8 november.aspx](http://www.foedevarestyrelsen.dk/DVS/Generelle%20udtalelser/Sider/F%c3%a6llesudtalelse%20-vinterperioden%20i%20perioder%20med%20vinterlignende%20vejr%20-8%20november.aspx)

Der bør fastsættes minimumskrav om vandforsyning i frostvejr

Vintervejr og frost er i Danmark ikke sjældent forekommende. Ifølge DMI var der i 2011, 2012 og 2013 henholdsvis 64, 66 og 92 døgn med frost (beregnet som gennemsnit for landets seks regioner). Vintrene 2009/2010 og 2010/2011 var meget kolde, idet de lå tæt på Isvinteren 1995/1996 målt i såkaldt kuldesum.

Dyrenes drikkevand fryser naturligvis til med varierende hastighed alt efter, hvordan drikkevandet tildeles, hvor koldt det er og hvor længe frostperioden varer, så ovenstående er ikke ensbetydende med problemer på alle frostdage. Tallene understreger dog, at sikring af udegående dyrs velfærd i frostvejr ikke er af bagatelagtig karakter. Dyrenes Beskyttelse finder derfor at der bør fastsættes minimumskrav for drikkevandsforsyningen under sådanne vejrforhold.

Dyrenes Beskyttelse anerkender, at frostfrit drikkevand er en udfordring hos udegående dyr. Foreningen har i 2013 sendt forslag til tre bekendtgørelser til regulering af hold af udegående dyr til Fødevarestyrelsen. Heraf fremgår det som generel bestemmelse for udegående kvæg, får og geder, at de skal have permanent adgang til frisk drikkevand fra vandspejl i tilstrækkelig mængde. I erkendelse af at vinter og vinterlignende vejrforhold byder på særlige praktiske vanskeligheder, har Dyrenes Beskyttelse foreslået en særlig bestemmelse for sådanne forhold. Her fremgår det, at de omtalte dyrearter i perioder med frost skal have tilført vand under tilsyn mindst to gange i de lyse timer, og med mindst 6 timers mellemrum.

Dyrenes Beskyttelse anbefaler, at man i Lov om udendørs hold af svin indarbejder en tilsvarende formulering.

Formuleringen tager i vidt omfang hensyn til frilandsproduktionen, idet denne produktionsform medfører en lang række velfærdsmæssige fordele for dyrene og Dyrenes Beskyttelse derfor gerne ser den vinde frem. Foreningen vil dog anbefale Fødevareministeriet at forelægge problemstillingen for sit myndighedsberedskab ved Århus Universitet, så der på et sagligt grundlag findes et kompromis mellem den belastning søer og andre svin udsættes for ved at undvære vand og det praktisk mulige med henblik på, at dyrene hurtigst muligt får lejlighed til at kompensere fuldt ud for det manglende væskeoptag. Nødvendigheden heraf understreges af, at Århus Universitet i undersøgelser har fundet, at udegående søer har behov for at drikke mere, når det er frostvejr, end når det ikke er.

Ud over at søerne og svin i andre alders klasser vil få tilgodeset deres behov for drikkevand bedst muligt med en bestemmelse med minimumskrav for vandtildeling i vinterperioden, vil det være en fremgangsmåde, der ikke lægger op til ekstrapolering til andre situationer og andre dyregrupper. Dette står i kontrast til den i høringen foreslåede tilgang, hvor der lægges op til, at hvis blot dyrene optager væske nok, når de har adgang, så er der ikke tale om væsentlig ulempe – heller ikke når dyrets adfærdsytringer tyder på, at det er endog særdeles tørstigt, sådan som det er tilfældet i undersøgelsen foretaget af Århus Universitet.

Svin i andre vægtklasser

Århus Universitet konkluderer på baggrund af et litteraturstudium, at fravær af vand er en større belastning for smågrise og slagtesvin, end for søer og orner. Hold af smågrise og slagtesvin på friland er ikke en gængs produktionsform, men den forekommer, og kan tænkes at få større udbredelse fremover. Dyrenes Beskyttelse finder, at der også for disse dyr bør fastsættes minimumskrav til vandtildeling i frostvejr, for så vidt at kravet om permanent adgang til drikkevand fraviges.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør

Birgitte Damm, chefkonsulent

Kirsten Sejlstrup (FVST)

Fra: Susanne Elmholt <susanne.elmholt@dca.au.dk>
Sendt: 3. december 2014 12:32
Til: Kirsten Sejlstrup (FVST)
Cc: Dorte Lene Schrøder Petersen (FVST); Karina Nedergaard (FVST); Margit Bak Jensen; Anne Braad Kudahl; Innovation (NaturErhvervstyrelsen)
Emne: RE: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin - j.nr. 2014-15-30-00003/KISE".
Vedhæftede filer: Høringssvar_DCA_Udendørs_hold_af_svin_031214.docx

Til Fødevarestyrelsen

Hermed fremsendes høringssvar fra DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug. Den lidt forsinkede fremsendelse sker efter aftale med Dorte Schrøder Petersen.

Det skal bemærkes, at vi har været lidt usikre omkring effekten af denne høring, og at høringssvaret er givet ud fra den antagelse, at såfremt lovforslaget vedtages, så er det den pt gældende ordlyd i paragraf 12, der kommer til at gælde fremover: "§ 12. Alle svin på over 2 uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde." – og at det er uden de tidligere undtagelser i lov 173 af marts 2001 paragraf 12, hvor der er indskrevet en undtagelse fra permanent adgang til vand i perioder med frostvejr, hvor svinene mindst én gang om dagen skal have rent vand i forbindelse med fodring. Endvidere antages at høringssvaret får betydning for, hvordan ordet "tilstrækkelig mængde" bliver udredt i vejledningen. Vi gør opmærksom på, at med de tidligere undtagelser i lov 173 af marts 2001 paragraf 12 vil det betyde, at grise kan være forhindret i adgang til vand i væsentlig længere tid end 12 timer, og at det er uvist, om søer under de forhold kan opretholde deres daglige vandoptag og mælkeproduktion.

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt
 Koordinator for myndighedsrådgivning

AU Foulum
 Blichers Allé 20, Postboks 50
 8830 Tjele

Tlf.: 8715 7685
 Email: Susanne.Elmholt@agrsci.dk

Tlf.: 8715 6000
 Web: dca.au.dk

**AARHUS
 UNIVERSITET**

DCA - NATIONALT CENTER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG

From: Kirsten Sejlstrup (FVST) [<mailto:KISE@fvst.dk>]
Sent: 3. november 2014 17:07
To: Susanne Elmholt; Susanne Elmholt
Cc: Dorte Lene Schrøder Petersen (FVST); Karina Nedergaard (FVST)
Subject: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Kære Susanne, Til din orientering – i fortsættelse af vores telefonsamtale i dag. Linket til Høringsportalen finder du nedenfor. Hilsen Kirsten Sejlstrup

Fra: Kirsten Sejlstrup (FVST)
Sendt: 3. november 2014 16:14
Til: Høring Bekendtgørelser; Beskæftigelsesministeriet; Erhvervs- og Vækstministeriet; Finansministeriet; Forsvarsministeriet; Ligestillings- og Kirkeministeriet; Ligestillings- og Kirkeministeriet; 'kebmin@kebmin.dk';

Kulturministeriet; Miljøministeriet; Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter; Ministeriet for Børn og Undervisning; Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse; Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelse; Skatteministeriet; Social- og Integrationsministeriet; Statsministeriet; Transportministeriet; Udenrigsministeriet; 'oim@oim.dk'; 'dt@datatilsynet.dk'; 'lo@lo.dk'; 'info@sala.dk'; 'info@levende-land.dk'; 'dalo@da.dk'; Aktive Dyrevenner; Hesteinternettet af 1999; 'amm@lf.dk'; 'info@danskesvineproducenter.dk'

Cc: Kirsten Sejlstrup (FVST)

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Høringsparter

Til ekstern høring:

Fødevarestyrelsen sender hermed forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin i høring.

Der vedhæftes følgende dokumenter:

- Høringsbrev
- Lovforslag
- Udredning fra DCA
- Høringsliste.

Dokumenterne er samtidig hermed lagt på Høringsportalen med følgende direkte link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/42112>.

Lovforslaget forventes at blive fremsat i Folketinget i februar måned 2015.

Høringsfristen er fastsat til tirsdag den 2. december 2014.

Høringssvar skal sendes til: kise@fvst.dk med cc. til dog karne@fvst.dk. Reference bedes i emnefeltet anført med "Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE".

Eventuelle spørgsmål kan i høringsfasen rettes til Dorte Schrøder Petersen på e-mail dls@fvst.dk eller til undertegnede på e-mail kise@fvst.dk.

Med venlig hilsen

Kirsten Sejlstrup

Fuldmægtig, cand.jur.

Dyrevelfærd og veterinærmedicin

+45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

Fødevarestyrelsen

Hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (DCA) har den 3. november 2014 fra Fødevarestyrelsen (FVST) modtaget forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (ophævelse af revisionsbestemmelse m.v. udkast 23/10/2014) i ekstern høring.

I høringsbrevet anføres, at grundlaget for lovforslaget er et forskningsprojekt, der er udført i regi af DCA og afrapporteret til FVST i form af en udredning. Udredningen er vedlagt det udsendte høringsmateriale.

Udredningen omhandler svins behov for at optage vand om natten og er forfattet af en række forskere ved Institut for Husdyrvidenskab på AU (Margit Bak Jensen, Lene Juul Pedersen, Peter Kappel Theil, Heidi Mai-Lis Andersen og Sarah-Lina Aagaard Schild), som har gennemlæst lovforslaget og fødevareministeriets bemærkninger til lovforslaget og som har følgende bemærkninger:

Fødevareministeriet vurderer i afsnit 3.2.2 ('Fødevareministeriets overvejelser'), 'at det er sandsynligt, at søer, der er afskåret fra vand i 6 timer eller derover, har en negativ subjektiv oplevelse af tørst og dermed reduceret velfærd i en vis grad. Fødevareministeriet vurderer dog ikke, at dyrene føler tørst i et sådant omfang, at det udgør et dyrevelfærdsmæssigt problem'. Til grund for denne vurdering lægges, at søerne i den eksperimentelle undersøgelse, udført ved AU, kunne opretholde deres daglige vandoptag ved at drikke mere vand om dagen, at mælkeproduktionen var upåvirket, og at ikke alle individer udviste frustrationsadfærd ved manglende adgang til vand i 6 eller 12 timer. En negativ subjektiv oplevelse af tørst, som beskrevet i AU's notat for søer uden vand i 6 timer og 12 timer, må anses som et tegn på reduceret velfærd. At produktionen var upåvirket kan efter vores opfattelse ikke tages som udtryk for, at velfærden er upåvirket. At ikke alle individer udviste frustrationsadfærd, kan heller ikke tages som udtryk for, at velfærden er upåvirket. Ordlyden i afsnit 3.2.2 foreslås derfor ændret til 'at det er sandsynligt, at søer, der er afskåret fra vand i 6 timer eller derover, har en negativ subjektiv oplevelse af tørst og dermed reduceret dyrevelfærd'.

Undersøgelsen viste, at søerne var i stand til at kompensere for manglende vand om natten ved at optage mere vand om dagen, og at de derigennem var i stand til at op-

DCA - Nationalt Center for
Fødevarer og Jordbrug

Susanne Elmholt

Seniorforsker

Dato: 03. december 2014

Direkte tlf.: 87157685

Fax: 8715 6076

E-mail:

susanne.elmholt@agrsci.dk

Journal nr.:

Afs. CVR-nr.: 31119103

Reference: sel

Side 1/2

retholde deres mælkeproduktion. Dette kan imidlertid ikke tages som udtryk for, 'at dyrene i overensstemmelse med deres behov har permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde' (se afsnit 3.2.2, side 6 øverst). Derimod vil situationer, hvor dyrenes latenstid til at drikke er kort og deres kompensatoriske vandoptag er højt, svarende til det observerede hos søer uden vand i 6 og 12 timer i den eksperimentelle undersøgelse, bedre kunne tages som udtryk for, 'at dyrene ikke i overensstemmelse med deres behov har permanent adgang til vand i tilstrækkelig mængde'.

Fødevareministeriet skriver endvidere i afsnit 3.2.2, 'at det hverken kan karakteriseres som værende til væsentlig ulempe for dyrene eller som uforsvarlig behandling af dyrene, at der i perioder med frost eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten'. Denne vurdering af, om manglende vand om natten udgør et væsentligt dyrevelfærdsproblem, er ikke alene baseret på den eksperimentelle undersøgelse foretaget af AU, som anført sidst i afsnit 2. Hvorvidt der i perioder med frost eventuelt ikke er permanent adgang til vand om natten baseres således – så vidt vi kan vurdere – på en overvejelse af hvor høj risikoen er for, at problemer med manglende vand om natten opstår, samt varigheden heraf. Dette foreslås derfor tydeliggjort sidst i afsnit 3.2.2.

Sammenfattende fremhæver forskerne bag udredningen, at manglende adgang til vand i 6 timer eller derover er forbundet med reduceret dyrevelfærd. Endvidere foreslår de latenstid til at drikke og kompensatorisk vandoptag som egnede mål for, hvorvidt søer har haft permanent adgang til vand i en tilstrækkelig mængde. Endelig gør de opmærksom på, at der i Fødevareministeriets overvejelser foruden resultaterne fra forskningsprojektet ved AU også indgår en vurdering af risiko for manglende adgang til vand om natten pga. frostvejr.

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt

Seniorforsker, koordinator for myndighedsrådgivning

Kirsten Sejlstrup (FVST)

Fra: Kirsten Fly Malling <kfm@sdu.dk>
Sendt: 7. november 2014 12:58
Til: Kirsten Sejlstrup (FVST)
Cc: Karina Nedergaard (FVST); Henrik Dam; Bjarne Graabech Sørensen; Karen Heebøll; Steen Kærn Christiansen; Jørgen Schou; journal mailbox
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsens j.nr. 2914-15-30-00003/KISE
Danske Universiteters j.nr. 14/56000/184
Syddansk Universitets j.nr. 461-2014

Syddansk Universitet har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

På rektors vegne

Jørgen Schou
Sekretariatschef, Rektorsekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
E-mail js@sdu.dk
Web <http://www.sdu.dk/ansat/js>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Campusvej 55 · 5230 Odense M · Tlf. 6550 1000 · www.sdu.dk

Kirsten Sejlstrup (FVST)

Fra: AAU/ESDH-sekretariatet <aau@aau.dk>
Sendt: 4. november 2014 13:12
Til: Kirsten Sejlstrup (FVST)
Emne: VS: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Sendes igen, da jeg havde skrevet jeres mailadresse forkert i den første mail.

MVH
Pia Buchholtz

AALBORG UNIVERSITET

Pia Buchholtz
Overassistent | Ledelsessekretariatet

Telefon: (+45) 9940 9497 | Email: pb@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
Aalborg Universitet | Fredrik Bajers Vej 5 | 9220 Aalborg Øst |

Fra: AAU/ESDH-sekretariatet
Sendt: 4. november 2014 12:54
Til: krise@fvst.dk
Cc: karne@fvst.dk; 'dkuni@dkuni.dk'
Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Aalborg Universitet har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

MVH
Pia Buchholtz

AALBORG UNIVERSITET

Pia Buchholtz
Overassistent | Ledelsessekretariatet

Telefon: (+45) 9940 9497 | Email: pb@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
Aalborg Universitet | Fredrik Bajers Vej 5 | 9220 Aalborg Øst |

Fra: Malene Kristensen [<mailto:mkri@dkuni.dk>]

Sendt: 4. november 2014 10:08

Til: Arne Skov Andersen; AU (au@au.dk); CBS (cbs@cbs.dk); DTU (dtu@adm.dtu.dk); Inie Nør Madsen; ITU (journalen@itu.dk); Jonas Holst-Jensen; Lena Scottte; Malene Kristensen; Michala Tomra; Nikolaj Borg Burmeister; Peter Dalby Larsen; Rektorsekretariatet KU (rektorsekretariatet@adm.ku.dk); RUC (ruc@ruc.dk); Ruth Jacobsen; SDU; Sofie Thaagaard Hyllested; Susanne Bjerregaard; AAU/ESDH-sekretariatet

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Danske Universiteter
Universities Denmark

J.nr. 14/56000/184

Den 4. november 2014

MKRI

Til universiteterne

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Fødevarestyrelsen har 3. november 2014 sendt ovennævnte i høring.

Vedhæftet følger kopi af det udsendte materiale: høringsbrev , høringsliste, udkast til lovforslag og udredning fra DCA.

Bemærkninger til udkastet bedes sendt direkte til Fødevarestyrelsen per e-mail på adressen kise@fvst.dk med kopi til karne@fvst.dk og Danske Universiteter på adressen dkuni@dkuni.dk **senest den 2. december 2014**. Referencen bedes i emnefeltet anført med "Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin, j.nr. 2014-15-30-00003/KISE".

Med venlig hilsen

Malene Kristensen
Fuldmægtig
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 3336 9825
Mobil 2012 2813
mkri@dkuni.dk
www.dkuni.dk